

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

Odengymnasiet

Planen gäller från och med 2026-06-02 till och med
2027-06-30

Rektor: Erik Bengtsson

Ansvariga: Erik Bengtsson

Upprättad: 2026-06-08 | Senast reviderad: 2026-06-08

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
1.1	Värdegrund.....	3
1.2	Syfte.....	4
1.3	Övergripande mål.....	4
2.	Rättslig grund	4
2.1	Skollag (2010:800)	4
2.2	Diskrimineringslag (2008:567)	5
3.	Begrepp och definitioner	5
3.1	Kränkande behandling.....	5
3.1.1	Mobbning	5
3.2	Diskriminering	6
3.3	Former av diskriminering.....	6
3.3.1	Direkt diskriminering.....	6
3.3.2	Indirekt diskriminering	6
3.3.3	Bristande tillgänglighet.....	7
3.3.4	Trakasserier	7
3.3.5	Sexuella trakasserier.....	7
3.3.6	Instruktioner att diskriminera.....	7
3.3.7	Förbud mot repressalier	7
4.	Ansvar och delaktighet.....	8
4.1	Huvudman	8
4.2	Rektor.....	8
4.3	All skolpersonal.....	9
4.4	Barn och elever	9
4.5	Vårdnadshavare	9
5.	Hur planen görs känd	9
5.1	Elever.....	9
5.2	Personal.....	10
5.3	Vårdnadshavare Likabehandlingsplanen publiceras på Schoolsoft tillgänglig för elev och vårdnadshavare samt på skolans hemsida	10
6.	Arbete med aktiva åtgärder	10
7.	Främjande arbete	11
8.	Förebyggande arbete	11
9.	Uppföljning och utvärdering av föregående läsårs åtgärder	11
	Utvärdering av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2025/2026	11
10.	Kartläggning och analys	12
10.1	Metoder för kartläggning	13
10.2	Resultat.....	14

10.3	Identifierade riskområden	15
10.4	Analys av orsaker	15
11.	Åtgärder att genomföra kommande läsår 2026/2027	15
12.	Uppföljning	18
13.	Rutiner för utredning av kränkande behandling och diskriminering	19
	Handlingsplaner	19
	Handlingsplan för kränkande behandling mellan elever	19
	Handlingsplan för kränkande behandling mellan elev och personal	19
	Handlingsplan vid fall av kränkande behandling mellan personal	19
	Bilaga 1:	21
	Stöd för utredande samtal med involverade parter	21
14.	Tips och länkar	22

1. Inledning

På Odengymnasiet ska alla elever känna sig trygga och ingen ska utsättas för kränkande behandling. Skolan ska präglas av mångfald och tolerans där vi bemöter varandra med respekt och tillsammans jobbar för en trygg, tillåtande och inkluderande inlärningsmiljö.

1.1 Värdegrund

Skolans värdegrund utgår från grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Den förstås i enlighet med bestämmelser som statsskickets grunder och grundläggande fri och rättigheter och de rättigheter som uttrycks i internationella konventioner.

Likabehandlingsarbetet regleras av två lagar, Diskrimineringslagen, (2008:567) och Skollagen (2010:800). Likabehandlingsarbetet behövs för att skapa en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. För att kunna lära och utvecklas är en trygghet, stimulans och glädje av största vikt. Odengymnasiet har som uppsatt verksamhetsmål inför läsåret 2026 - 2027 att arbeta med närvaro, trygghet och studiero och kvalitet i undervisningen.

Lagarna är till för att främja elevers lika rätt och värde samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. Likabehandlingsarbetet behövs för att skapa en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. För att kunna lära och utvecklas är en trygghet, stimulans och glädje av största vikt.

I skollagen beskrivs hur skolan aktivt ska arbeta för att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling.

"En plan med förebyggande åtgärder, utvärdering och handlingsplan vid kränkning ska upprättas och årligen utvärderas och revideras" (Skollagen 2010:800).

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. (Diskrimineringslagen 2008:567)

"En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn (...). Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden" (Skollagen 2010:800).

1.2 Syfte

En plan mot kränkande behandling och diskriminering ska upprättas varje år, för varje särskild verksamhet. Syftet med planen är att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering. Planen ska vara levande i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. För att planen ska fungera på ett ändamålsenligt sätt är det, enligt förarbetena, viktigt att den utformas utifrån den unika verksamhetens behov.

1.3 Övergripande mål

Skolans övergripande mål är att alla elever ska känna sig trygga, respekterade och inkluderade i verksamheten. Ingen elev ska utsättas för diskriminering, trakasserier, eller annan kränkande behandling. Skolan ska erbjuda en utbildningsmiljö som präglas av trygghet, studiero, delaktighet och respekt för alla människors lika värde.

Arbetet syftar till att säkerställa att alla elever ges lika rättigheter, möjligheter och förutsättningar att utvecklas utifrån sina individuella behov och förutsättningar. Genom ett aktivt, främjande, förebyggande och åtgärdande arbete ska skolan motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling samt stärka elevernas känsla av tillhörighet och välbefinnande.

2. Rättslig grund

Arbetet för att motverka kränkande behandling och diskriminering regleras av Skollag (2010:800) 6 kap. samt Diskrimineringslag (2008:567).

2.1 Skollag (2010:800)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.¹

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.²

¹Skollag (2010:800). 6 kap. 8 §

²Skollag (2010:800). 6 kap. 6 §

2.2 Diskrimineringslag (2008:567)

Diskrimineringslagens syfte är att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget. Lag (2014:958).³

I juridisk mening kan barn och elever inte göra sig skyldiga till diskriminering. Däremot kan de utsätta varandra för trakasserier eller sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen. Om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen gäller samma regler för personalens respektive rektorns anmälningsskyldighet som när ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

3. Begrepp och definitioner

3.1 Kränkande behandling

Skollagens definition av kränkande behandling är *ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet*⁴.

Kränkande behandling i skollagens mening kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn eller elever.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma digitalt, till exempel på sociala medier.

På Odengymnasiet, råder i enlighet med Skollag (2010:800), nolltolerans mot kränkande behandling och diskriminering. Alla barn och elever har rätt till en miljö som är fri från kränkningar och diskriminering.

3.1.1 Mobbning

Mobbning handlar om att ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen. I skolans styrdokument används inte längre begreppet mobbning. I stället används begreppen diskriminering och kränkande behandling. Kränkande behandling är ett bredare begrepp, som kan innefatta mobbning men även andra kränkande beteenden. Begreppet mobbning är dock fortsatt relevant i skolans arbete, då det finns vetenskapligt belägg för att mobbning under skoltiden kan leda till långvarig psykisk ohälsa.

³Diskrimineringslag (2008:567). 2 kap. 5 §

⁴Skollag (2010:800). 6 kap. 3 §

3.2 Diskriminering

Enligt diskrimineringslagen innebär diskriminering att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna:

Kön: att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte definierar sig som kvinna eller man. Det kan också betyda att någon genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födseln. Personer med intersexvariation omfattas också av skyddet mot diskriminering som avser könsidentitet eller könsuttryck.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning: innebär religiösa åskådningar som till exempel hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning kan vara övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Funktionsnedsättning: innebär varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Funktionsnedsättningen kan vara till följd av en skada eller en sjukdom som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är.

Sexuell läggning: handlar om vem en blir attraherad av eller blir kär i. Enligt lagen definieras homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, men även alla övriga sexuella läggningar omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Ålder: innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

3.3 Former av diskriminering

3.3.1 Direkt diskriminering

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

För att det ska vara direkt diskriminering enligt lagen måste det vara ett missgynnande, finnas ett samband med en eller flera diskrimineringsgrunder och handla om att någon behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation.

3.3.2 Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna

personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

3.3.3 Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

3.3.4 Trakasserier

Trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Trakasserier kan vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna. Det kan exempelvis handla om skällsord, kommentarer, nedsättande skämt, gester eller utfrysning.

3.3.5 Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Förutom kommentarer och ord kan det till exempel handla om att någon tafsar, kastar närgångna blickar eller skickar bilder med sexuellt innehåll. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar eller jargong.

Sexuella trakasserier är den enda form av diskriminering som inte kräver samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna för att utgöra diskriminering i juridisk mening.

Varje skola och förskola ska ha riktlinjer som markerar att sexuella trakasserier och trakasserier inte accepteras.

3.3.6 Instruktioner att diskriminera

Instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses ovan och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar orden eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Instruktioner att diskriminera är alltså när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan. Detta kan exempelvis vara en rektor eller skolledning säger till lärare att hindra elever från att tala sitt modersmål på rasterna.

3.3.7 Förbud mot repressalier

Ett barn eller en elev får inte utsättas för repressalier för att hen medverkat i en utredning om kränkande behandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier. Detsamma gäller

om barnet eller eleven anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna om åtgärder mot kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.⁵

4. Ansvar och delaktighet

Ansvarsfördelningen nedan utgår från Skollag (2010:800) och Diskrimineringslag (2008:567).

4.1 Huvudman

Huvudman ansvarar enligt skollagen för att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Huvudman ska:

- Se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling.
- Säkerställa att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Skyndsamt utreda omständigheter kring uppgivna kränkningar.
- I förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.
- Säkerställa att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.
- Se till att arbete med aktiva åtgärder bedrivs i enlighet med diskrimineringslagen.

Huvudman har det yttersta ansvaret för att utbildningen bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning. I dagliga verksamheten ansvarar rektor, på huvudmannens uppdrag, för att arbetet mot kränkande behandling och diskriminering genomförs. Huvudman kvarstår dock som ytterst ansvarig för att arbetet uppfyller lagens krav.

4.2 Rektor

Rektor ansvarar för att arbetet mot kränkande behandling och diskriminering genomförs i verksamheten i enlighet med skollagen och diskrimineringslagen.

Rektor ska:

- Ansvara för att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling.
- Ansvara för att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och utvärderas årligen.
- Skyndsamt anmäla till huvudman vid kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering.
- Säkerställa att åtgärder som skäligen krävs vidtas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.
- Säkerställa att all personal, barn, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av kränkande behandling och diskriminering är förbjudna på skolan.
- Se till att skolpersonal är väl insatta i rutiner för att dokumentera anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits.

⁵Skollag (2010:800). 6 kap. 11 § och Diskrimineringslag (2008:567). 2 kap. 19 §

- Kontakta andra myndigheter vid behov.

4.3 All skolpersonal

All personal inom verksamheten omfattas av de skyldigheter som följer skollagen och diskrimineringslagen.

All skolpersonal ska:

- Omedelbart anmäla till rektor om de får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller diskriminering.
- Medverka i arbetet med aktiva åtgärder.
- I sitt arbete motverka diskriminering och kränkande behandling.

4.4 Barn och elever

Barn och elever ska göras delaktiga i det systematiska arbetet med trygghet och likabehandling samt ges möjlighet att medverka i arbetet med aktiva åtgärder.

Alla elever ansvarar för att:

- verka för ett tryggt och respektfullt klimat bland eleverna
- anmäla eventuella kränkningar i enlighet med rutinerna i denna likabehandlingsplan
- tillsammans med undervisande lärare verka för att klimatet i klassen är gynnsamt för studier

4.5 Vårdnadshavare

Likabehandlingsplanen publiceras på SchoolSoft och på skolans webbplats, där den är tillgänglig för vårdnadshavare. Vårdnadshavare ges möjlighet att ta del av innehållet genom att läsa planen och kan vara delaktiga i arbetet bland annat genom föräldramöten samt genom direkt kontakt med skolan.

5. Hur planen görs känd

5.1 Elever

Likabehandlingsplanen publiceras på Schoolsoft tillgänglig för elev och vårdnadshavare, gemensam mapp tillgänglig för personal, hemsidan tillgänglig för alla. Alla elever får information om likabehandlingsplanen. Som stöd även likabehandlingsplanen i broschyrform som är mer lättläst. Mentorerna avsätter mentorstid för att arbeta med diskussioner som hjälper eleverna att sätta sig in i likabehandlingsplanen. Första mentorstiden ägnas åt diskussioner kring likabehandlingsplanen, ordningsregler och konsekvenstrappa.

5.2 Personal

Likabehandlingsplanen revideras och uppdateras inför nytt läsår, i samråd med personalen. All personal informeras om likabehandlingsplanen samt diskussion kring hur likabehandlingsplanen ska förmedlas till elever och vårdnadshavare. Likabehandlingsplanen finns tillgänglig för personal i gemensam mapp.

5.3 Vårdnadshavare

Likabehandlingsplanen publiceras på Schoolsoft tillgänglig för elev och vårdnadshavare samt på skolans hemsida.

6. Arbete med aktiva åtgärder

Alla förskolor, skolor och andra som bedriver verksamhet enligt skollagen ska arbeta för att förebygga och motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever. Både diskrimineringslagen och skollagen ställer krav på att skolans huvudman ska arbeta med aktiva åtgärder.

I diskrimineringslagen definieras aktiva åtgärder som ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Kravet på aktiva åtgärder gäller sedan 1 januari 2017.

Arbetet med aktiva åtgärder ska ske kontinuerligt i fyra steg:

1. Undersöka risker
2. Analysera orsaker till upptäckta risker
3. Vidta förebyggande och främjande åtgärder
4. Följa upp och utvärdera

Arbetet med aktiva åtgärder inom förskola och skola ska omfatta:

- antagnings- och rekryteringsförfarande
- undervisningsformer och organisering av utbildningen
- examinationer och bedömningar av elevers prestationer
- studiemiljö
- möjligheter att förena studier med föräldraskap

I arbetet med aktiva åtgärder ska samverkan ske med barn, elever och anställda i verksamheten.

Arbetet med aktiva åtgärder ska dokumenteras löpande. Även aktuella riktlinjer, rutiner och åtgärder ska dokumenteras. Planen mot kränkande behandling fungerar som ett stöd och en dokumentation över arbetet med aktiva åtgärder.

7. Främjande arbete

I vårt främjande arbete handlar det om att skapa tillitsfulla relationer, studiero, likabehandling, normmedvetenhet och trygghet (Skolverket, 2019). Vår skolas främjande arbete bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt på lektionstid och utanför lektionstid.

8. Förebyggande arbete

I vårt förebyggande arbete handlar det om fokus på att identifiera och avvärja risker (även kallad för kartläggning) för diskriminering och kränkande behandling. (Skolverket, 2019). Vi analyserar skolans rutiner, arbetssätt, regler och praxis så att de följer lagen om allas lika rättigheter och möjligheter. De förebyggande insatserna är aktiva åtgärder i skolan.

9. Uppföljning och utvärdering av föregående läsårs åtgärder

Utvärdering av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2025/2026

Elever

- Workshop och samtal kring ordningsreglerna med alla årkurser.
- Elever har påverkat trygghetsarbetet på skolan genom deltagande i elevrådet och trygghetsgruppen.
- Eleverna har bjudits in till matråd för att påverka lunchen i skolan.
- Trygghetsgruppen har haft trygghetsvandring med intervjuer och en enkät till eleverna om upplevd trygghet kopplad till olika platser i skolan.
- Trygghetsgruppen har haft lära-känna övningar och Kahoot om likabehandling ht och vt i alla ettor.
- Gjort förändringar i miljön för ökad trygghet.
- Eleverna har svarat på skolans enkät.
- Har deltagit i workshops med Realstars och fair sex.
- Friluftsdag
- Eleverna har haft undervisning och diskussioner om samtycke och hedersrelaterat våld och förtryck.

Personal

- Personal har under läsåret haft pedagogisk lunch och ätit tillsammans med eleverna. Detta för att arbeta för en inkluderande skola där personal har en mer operativ roll i skolan.
- Rastvaksarbete dagligen. Personalen arbetar operativt genom att vara ute i korridorerna samt utanför skolan. Med syfte att skapa trygghet och närvarande vuxna.
- Skolans personal arbetar med ledning och stimulans och då bland annat med tydliggörande pedagogik. Med syfte att skapa en pedagogik som ökar möjligheten för alla elever att kunna tillgodose sig sin utbildning.

- Personalen har arbetat med att bygga relationer hela läsåret samt haft trygghetsskapande aktiviteter vid läsårsstart.
- All personal har varit snabba med att fånga upp konflikter, skriva incidentrapporter och reda ut.
- Vi har fortsatt se över hur vi kan skapa bättre miljö på skolan genom att måla dörrar, möblera om samt säkerställa fler toaletter.
- All personal och EHT har prioriterat det viktiga närvaroarbetet och bland annat fångat upp orsaker som rör otrygghet. .

EHT

- Regelbundna EHT-möten. Mötena sker veckovis där hela EHT är samlade. Fokus på att säkerställa att det främjande, förebyggande arbetet är det huvudsakliga elevhälsoarbetet på skolan och att arbeta åtgärdande vid behov.
- Operativt arbete genomförs dagligen av skolsköterska, SYV, kurator och rektorer genom att synas i korridorerna, sitta ute bland elever i de olika gemensamma ytor (exempelvis vid caféet) samt att EHT även deltar i den pedagogiska lunchen dagligen.
- SYV, kurator och skolsköterska arbetar på både individ- och gruppnivå för att sprida kunskap om områden inom värdegrund inom respektive kunskapsområde, detta genom att gå ut i klasser och delta i undervisningen eller i vissa fall hålla lektioner.

Under höstterminen upprättades 40 incidentrapporter. Under vårterminen upprättades 18 incidentrapporter. Under höstterminen har de flesta incidenter rört ca 10 elever, som återkommer i flera. Det handlar främst om kränkningar mot andra elever i form av konflikter där ett grovt kränkande språkbruk använts. Det rör även elever som stört i klassrummet, haft en tråkig attityd mot läraren när de blivit avvisade från klassrummet. En incident har handlat om fysiskt våld. En incident har handlat om stulna datorer. I övrigt har det rört verbala kränkningar och konflikter. Merparten är under september och oktober. Även under vårterminen har incidenterna främst rört konflikter mellan elever och ett par mellan elev och lärare då lärare bitt elev som stört ordningen i klassrummet att gå ut. Elever har även stört ordningen på idrottslektioner och inte följt ordningsregler.

10. Kartläggning och analys

Skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling består av främjande, förebyggande och åtgärdande insatser som tillsammans bidrar till en trygg och inkluderande lärmiljö. Det främjande arbetet syftar till att stärka positiva förutsättningar för alla elevers lika rättigheter och möjligheter genom att skapa tillitsfulla relationer, studiero, likabehandling, normmedvetenhet och trygghet. Det förebyggande arbetet handlar om att identifiera och analysera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt att följa upp verksamheten ur olika perspektiv. Det åtgärdande arbetet innebär att snabbt ingripa när en kränkning har skett och vidta åtgärder för att förhindra att situationen upprepas.

Även om det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet hänger nära samman delas det upp för att skapa en tydlig struktur och ett systematiskt arbetssätt. Arbetet med likabehandlingsplanen utgår från en fortlöpande process där skolan undersöker, analyserar, åtgärdar, följer upp och utvärderar verksamheten.

Skolan arbetar kontinuerligt med att kartlägga elevernas upplevelser av trygghet, trivsel och eventuell utsatthet. Kunskap om elevernas situation inhämtas genom trygghetsenkäter, utvecklingssamtal, klassråd, elevråd, observationer i verksamheten samt genom dialog mellan elever, vårdnadshavare och personal. Dokumentation av incidenter och anmälningar om kränkande behandling utgör också ett viktigt underlag i kartläggningen.

Kartläggningen visar att de flesta elever upplever skolan som en trygg plats där relationerna mellan elever och personal är goda. Samtidigt identifieras vissa riskområden där kränkningar kan förekomma, exempelvis i situationer där vuxennärvaron är begränsad. Skolan uppmärksammar även risker i digitala miljöer och sociala medier när dessa påverkar elevernas trygghet och arbetsmiljö.

Det förebyggande arbetet kring kränkningar genomförs systematiskt enligt följande process:

1. Kartlägga risker för kränkningar.
2. Analysera orsaker till de identifierade riskerna.
3. Formulera mål och besluta om lämpliga åtgärder.
4. Upprätta och revidera planen mot kränkande behandling.
5. Följa upp och utvärdera genomförda insatser.

Underlaget för det förebyggande arbetet bygger på återkommande enkäter, trygghetsvandringar, elevsamtal, personalens observationer samt analys av incidentrapporter. Elever, vårdnadshavare, lärare, elevhälsa och skolledning deltar i kartläggningsprocessen och bidrar med sina erfarenheter och perspektiv.

Bland skolans styrkor finns ett nära samarbete mellan elever och personal, en god kännedom om elevernas behov samt tydliga rutiner för att upptäcka, dokumentera och hantera kränkningar. En utmaning är att fånga upp sådant som sker utanför de vuxnas direkta insyn, särskilt i digitala miljöer.

Ansvarsfördelningen i kartläggningsprocessen är tydlig. Rektor har det övergripande ansvaret för att arbetet genomförs, följs upp och utvärderas. Personal ansvarar för observationer, samtal och dokumentation, medan elevhälsan bidrar med analys, stöd och uppföljning. Elever och vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga genom enkäter, möten och löpande dialog med skolan.

10.1 Metoder för kartläggning

Kartläggningar görs genom ...

... samtal och diskussioner i det vardagliga arbetet

... diskussioner under mentorstid och i elevråd

... trygghetsvandringar

... observationer

... incidentrapporter

... frånvarorapporter

... enkäter för elever, personal och vårdnadshavare

... frågor vid utvecklingssamtal

... genomgång av rutiner, regler och arbetssätt

Analyserna och utvärderingar sker genom ...

... samtal under mentorstid, i trygghetsgruppen och elevråd

... samtal i EHT och närvaroteamet

... samtal i arbetslagen

... samtal i ledningsgruppen

10.2 Resultat

Resultaten visar att majoriteten av eleverna upplever skolan som en trygg plats där de känner sig respekterade av både kamrater och personal. Eleverna uppger att de vet vem de kan vända sig till om de känner sig otrygga eller upplever sig utsatta. Relationerna mellan elever och personal beskrivs generellt som positiva och förtroendefulla.

Kartläggningen har genomförts genom trygghetsenkäter, elevsamtal, klassråd, elevråd, observationer, trygghetsvandringar samt analys av inkomna anmälningar och incidentrapporter. Syftet har varit att undersöka elevernas upplevelse av trygghet, trivsel och delaktighet samt att identifiera eventuella riskområden för diskriminering och kränkande behandling.

Kartläggningen visar samtidigt att det finns vissa situationer och platser där elever upplever en ökad risk för konflikter eller kränkande handlingar. Dessa områden varierar mellan verksamheter men kan exempelvis omfatta korridorer, omklädningsrum, skolgård och andra miljöer där vuxennärvaron periodvis är begränsad. Samtal med eleverna visar också att vissa kränkningar sker genom digital kommunikation och sociala medier, vilket kan påverka tryggheten i skolan även när händelserna sker utanför skoltid.

Trygghetsvandringar och observationer visar att de flesta skolmiljöer upplevs som trygga, men att behovet av tydlig vuxennärvaro och aktiv tillsyn kvarstår på vissa platser och under vissa tider på dagen, exempelvis vid raster och övergångar mellan lektioner.

Analysen av inkomna kränkingsanmälningar visar att de flesta ärenden handlar om verbala kränkningar, konflikter mellan elever och kränkande kommentarer. Antalet anmälningar följs kontinuerligt upp för att identifiera mönster, återkommande situationer eller särskilt utsatta miljöer. Kartläggningen visar att skolan har fungerande rutiner för att uppmärksamma, utreda och dokumentera händelser, men också att det förebyggande arbetet behöver fortsätta utvecklas för att minska risken för återkommande konflikter och kränkningar.

Kartläggningens resultat visar flera styrkor i verksamheten, bland annat goda relationer mellan elever och personal, hög grad av upplevd trygghet samt tydliga rutiner för hantering av incidenter. Samtidigt framkommer utvecklingsområden kopplade till vuxennärvaro i vissa miljöer, arbetet med digital trygghet samt det fortsatta arbetet med att stärka elevernas delaktighet, respekt för varandra och förståelse för allas lika värde.

Resultaten ligger till grund för skolans fortsatta främjande och förebyggande arbete samt för analysen av riskområden, orsaker och prioriterade åtgärder i nästa avsnitt.

10.3 Identifierade riskområden

Kartläggningen visar att risken för kränkningar kan öka i situationer där vuxennärvaron är begränsad. Exempelvis utanför toaletter, i matsalen utanför lunchtid samt digitala miljöer och sociala medier där elever kommunicerar med varandra.

10.4 Analys av orsaker

Analysen visar att vissa kränkningar uppstår i samband med gruppbildningar där elever riskerar att känna sig utanför gemenskapen. Otydliga sociala normer, maktbalanser mellan elever och bristande förståelse för hur ord och handlingar påverkar andra kan bidra till att kränkande beteenden uppstår eller normaliseras i vissa grupper.

Analysen visar att en del anmälningar och incidenter handlar om verbala kränkningar, kommentarer eller skämt som upplevs sårande. Detta kan bero på att vissa uttryck och jargonger har blivit normaliserade i elevgrupper och att eleverna inte alltid är medvetna om hur deras ord påverkar andra. Det finns därför ett fortsatt behov av att arbeta med normmedvetenhet, respektfullt bemötande och skolans värdegrund.

Genomgången av inkomna kränkingsanmälningar visar att de flesta ärenden rör konflikter mellan elever. De handlar främst om verbala kränkningar som skett i klassrummet. Några återkommande mönster kan kopplas till raster, sociala relationer och digital kommunikation. Analysen visar samtidigt att skolans rutiner för anmälan och dokumentation fungerar, vilket bidrar till att händelser uppmärksammas och kan hanteras i ett tidigt skede.

Den samlade analysen visar att de identifierade riskerna främst är kopplade till situationer där vuxennärvaron är begränsad, där elevernas sociala relationer utmanas eller där normer och språkbruk riskerar att leda till exkludering eller kränkningar. För att minska dessa risker behöver skolan fortsätta stärka det främjande arbetet kring trygghet, respekt och inkludering samt utveckla det förebyggande arbetet genom ökad vuxennärvaro, tydliga rutiner, värdegrundsarbete och insatser för digital trygghet.

Analysen ligger till grund för de mål och åtgärder som planeras och genomförs under kommande läsår inom ramen för skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

11. Åtgärder att genomföra kommande läsår 2026/2027

Åtgärd	Hur	När	Uppföljning	Ansvarig
Likabehandlingsplanen revideras och uppdateras inför nytt läsår, i samråd med personalen.		Juni 2026		Rektor

All personal informeras om likabehandlingsplanen samt diskussion kring hur likabehandlingsplanen ska förmedlas till elever och vårdnadshavare.		Aug 2026	Ledningsmöte	Rektor
Likabehandlingsplanen publiceras på Schoolsoft tillgänglig för elev och vårdnadshavare, personal gemensam mapp tillgänglig för personal, hemsidan tillgänglig för alla.		Sep 2026		Admin
Alla elever får information om likabehandlingsplanen. Som stöd även likabehandlingsplanen i broschyrform som är mer lättläst. Mentorerna avsätter mentorstid för att arbeta med diskussioner som hjälper eleverna att sätta sig in i likabehandlingsplanen.		Sep 2026	Programlag/ Ledningsgrupp / Kurator	Mentor
Första mentorstiden ägnas åt diskussioner kring likabehandlingsplanen, ordningsregler och konsekvenstrappa.		Aug 2026 Jan 2027	Mentor	Programlag/ ledningsgrupp
Trygghetsgrupp möte varannan vecka. Val av representanter sker start av höstterminen.		Start Aug 2026	Trygghetsgruppen	Kurator
Ordningsregler beslutas i Ledningsgruppen och delges skolan. Även Konsekvenstrappan. Ordningsregler utvärderas en gång per termin.		Sep 2026 Jan 2027	Programlag/ ledningsgrupp	Mentor
Synliggöra ordningsregler, konsekvenstrappa,		Aug 2026	Ledningsgrupp	Ledningsgrupp

handlingsplaner i uppehållsrum och klassrum				
Programlagen planerar moment i undervisningen som behandlar någon av diskrimineringsgrunderna som ett sätt att konkretisera och skapa sammanhang.		Aug 2026 Mars 2027	Programlag/ Ledningsgrupp	Lärare/ Programlag
Nolltolerans kring kränkande ord i skolan. All personal agerar direkt när det förekommer. Även förebyggande arbete kring språkbruk planeras som en integrerad del i undervisningen.		Kontinuerligt	Rektor	All personal/ Lärare
Ifrågasätta och reflektera över de normer och värden som förmedlas i det egna bemötandet av elever och sträva efter likabehandling.		Kontinuerligt	Diskussioner i programlagen	All personal
Diskussioner kring att skapa tillåtande och inkluderande inlärningsmiljöer.		Kontinuerligt	EHT-möten	Ledning/ EHT
Programlagen planerar och genomför åtgärder för att främja tillåtande och inkluderande inlärningsmiljöer		Kontinuerligt	Personalmöten	Programlagen
Programlagen planerar för att föra in kunskap och diskussioner om HRVF (hedersrelaterat våld och förtryck) och samtycke i undervisningen.		Kontinuerligt	Programlag/ ledningsgrupp	Programlagen
Besök från Realstars (om Fair sex) och RFSU till ettorna.		HT 26/ VT 27	EHT-möten	Kurator/ berörd lärare
Temadag värdegrund – alla hjärtansdag.		VT 2027	Trygghetsgruppen	Kurator/ Trygghetsgruppen
Insats värdegrundsarbete/trygghet – koppla samman värdegrund med ämnen.		HT 2026	Programlagsledare	Programlagen

Genomföra trygghetsvandring.		HT 2026	Trygghetsgruppen	Kurator
Enkätfrågor till elever om trygghet. Ska sedan presenteras för elever och vårdnadshavare.		Nov 2026	Ledningsgruppen	Kurator
Utifrån insamlat material analysera situationen och besluta om fortsatta åtgärder.		Nov 2026 Apr 2027	Trygghetsgruppen/ Ledningsgruppen	Ledningsgruppen
Insats värdegrundsarbete/trygghet – utifrån likabehandlingsplanen och behov i klassen (ÅK 1 och vid behov övriga klasser).		HT 2026	Kurator/ Mentorer	Kurator/ EHT
Trygghetsarbete (se årshjulet gällande detta).		Kontinuerligt	Kurator/ Trygghetsgruppen	Hela skolan
Aktivitet Friluftsdag – Skapa grupp med fysisk aktivitet tillsammans.		HT 2026	Personal/ Idrottslärare	Idrottslärare/ hela skolan
Uppstartsdag Skapa grupp/gemenskap/trygghet i skolan. Starten av terminerna (bygga grupp med övningar)		Aug 2026 Jan 2027	Programlagsmöten	Mentorer/ Kurator

12. Uppföljning

Planen mot diskriminering och kränkande behandling är ett levande dokument som används kontinuerligt i det dagliga arbetet för att främja trygghet, likabehandling och respekt i verksamheten. Planens innehåll förankras hos elever, personal och vårdnadshavare vid läsårets början och utgör en naturlig del av skolans värdegrundsarbete under hela året. Rektor har det övergripande ansvaret för att planen implementeras, följs upp och revideras. All personal ansvarar för att aktivt arbeta enligt planens innehåll i den dagliga verksamheten samt för att uppmärksamma, dokumentera och rapportera misstänkta fall av diskriminering eller kränkande behandling. Genom regelbunden uppföljning och ett gemensamt ansvarstagande säkerställs att planen är ett aktivt verktyg i skolans arbete för att skapa en trygg och inkluderande utbildningsmiljö fri från diskriminering och kränkande behandling.

13. Rutiner för utredning av kränkande behandling och diskriminering

Handlingsplaner

Vid fall av kränkande behandling ska ärendena handläggas enligt handlingsplanerna nedan.

Handlingsplan för kränkande behandling mellan elever

1. Berörd personal ingriper direkt och dokumenterar därefter händelsen i en incidentrapport via länken: <https://journal.prorenata.se/contactform/cedergrenska/anmalan-om-upplevd-krankningdiskriminering-odengymnasiet/>. Kränkingsanmälan rapporteras då till rektor och huvudman.
2. Vårdnadshavare informeras samma dag om eleven/erna är under 18 år av berörd lärare eller mentor. Rektor tillsätter utredning av händelsen. Utredningen involverar eleverna. Mentor, EHT och skolledning informeras om händelsen.
3. Handlingsplan med åtgärder upprättas.
4. Handlingsplanen utvärderas av mentor inom en till två veckor.
5. EHT och trygghetsgruppen informeras om händelsen för att kunna arbeta proaktivt.
6. Samtliga steg dokumenteras i Prorenata.

Handlingsplan för kränkande behandling mellan elev och personal

1. Om en **elev** känner att hen blivit utsatt för kränkande behandling av personal kan eleven eller vårdnadshavare kontakta mentor eller annan personal på skolan. Den personal som får informationen dokumenterar därefter händelsen i en incidentrapport via länken: <https://journal.prorenata.se/contactform/cedergrenska/anmalan-om-upplevd-krankningdiskriminering-odengymnasiet/>. Kränkingsanmälan rapporteras då till rektor och huvudman. Om någon i personalen upplever sig blivit utsatt av kränkande behandling av elev görs en anmälan via länken: <https://journal.prorenata.se/contactform/cedergrenska/anmalan-om-upplevd-krankningdiskriminering-odengymnasiet/>
2. Den anmälde blir informerad om händelsen
3. Rektor driver en utredning och har enskilda samtal med involverade
4. Åtgärder beslutas och dokumenteras.
5. Uppföljning av ärendet görs inom 1-3 veckor
6. Beroende på kränkningens art kan en polisanmälan bli aktuell. Rektor gör då en polisanmälan

Handlingsplan vid fall av kränkande behandling mellan personal

1. Om någon i personalen utsatts för kränkande behandling av annan personal vänder sig hen till rektor
2. Den anmälde blir informerad om händelsen
3. Rektor driver en utredning där involverade ger sin version

4. Åtgärder beslutas och dokumenteras
5. Uppföljning av ärendet görs inom 3 veckor
6. Beroende på kränkningens art kan en polisanmälan bli aktuell. Rektor gör då en polisanmälan

Bilaga 1:

Stöd för utredande samtal med involverade parter

Materialet är hämtat från Skolverkets stödmaterial *"Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar,"* (2014).

Observera att lagen justerades 2017 och vissa delar av publikationen kan vara inaktuella.

https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_url_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2Fblob%2Fpdf3375.pdf%3Fk%3D3375

Den som utsatts

Att vara utsatt för trakasserier och kränkningar är för de flesta elever behäftat med känslor av skam och maktlöshet, vilket leder till att de får svårt att skapa och upprätthålla tillitsfulla sociala band till andra. De har också ofta låg tillit till skolpersonalens förmåga att komma till rätta med problemet. Det fordras därför att de som för samtal med den som utsatts har, eller kan bygga upp, ett förtroendekapital som får den utsatta eleven att känna tillit till att skolan både vill och kan hjälpa. Det finns ingen mall för hur ett förtroendekapital byggs upp, då både skolpersonal och elever bär på föreställningar om varandra och om den situation som ska utredas. På en skola finns personer från flera yrkesgrupper som har kunskap och erfarenhet av att leda svåra samtal. Denna kompetens behöver tas till vara. Några råd till den som leder samtal som syftar till att reda ut situationen för den som utsatts är att:

- vara tydlig med att trakasserier och kränkningar är oacceptabla
- lyssna och visa empati
- leda samtalet så att beskrivningar av händelser blir konkreta
- vara beredd att avlasta den utsatta eleven eventuell skuld och skam • visa att skolan tar ansvaret för att åtgärda situationen
- kunna beskriva den process som följer på samtalen och som bland annat innebär att elevens vårdnadshavare kontaktas
- vara lyhörd för den utsattes vilja och förslag på åtgärder Varje skola kan säkert lägga till ytterligare råd till denna lista. Efter de utredande samtalen med den elev som blivit utsatt är det lätt hänt att personalen på skolan

Den eller de som utsatt någon

Den personal som sköter utredningen behöver föra samtal med alla de elever som på något sätt varit inblandade i att trakassera eller kränka. Dessa samtal förs individuellt. Från skolans sida måste det vara tydligt att trakasserier och kränkningar är oacceptabla, samtidigt som förhållningssättet från all personal på skolan är respektfullt. Alla inblandade kan på olika sätt få hjälp med att få syn på sin roll i det som hänt. Det finns elever som är omedvetna om konsekvenserna av sina handlingar och behöver få hjälp med detta. Men undersökningar visar att många elever som är drivande i att fysiskt och psykiskt ge sig på andra elever är medvetna om vad de gör och att det är fel. En bild av att de som utsätter andra för mobbning är ensamma individer med låg självkänsla är ofta missvisande. En rad studier visar i stället att många elever som utsätter andra har en positiv inställning till sig själva och inte sällan också har en hög status

bland sina kamrater. I många samtal som syftar till att reda ut situationen för den/dem som utsätter behöver personalen som arbetar med utredningen:

- vara tydliga med att trakasserier och kränkningar är oacceptabla
- leda samtalet så att beskrivningar av händelser blir konkreta
- ha förmåga att lyssna på ett respektfullt sätt
- visa att skolan tar allvarligt på det som framkommer och har en tydlig strategi för att åtgärda situationen och se till så att det inte händer igen
- vara lyhörd för de eventuella förslag på åtgärder som kommer från den/de som utsätter
- kunna visa på den process som följer på samtalen och som bland annat innebär att vårdnadshavarna ska meddelas om samtalet och resultatet av detsamma.

(s. 105-108 *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar*, (2014)).

14. Tips och länkar

 Här presenteras relevant stödmaterial, styrdokument och länkar. Nedan följer ett urval med tips och länkar som ni kan använda på det sätt ni vill i detta avsnitt i planen och/ eller i övrig utbildning inom området. Anpassa urvalet efter verksamhetens behov och målgrupp. Stödmaterial för arbete inom området bör tas bort i samband med färdigställande av planen.

Styrdokument samt information från Skolverket och DO:

- [Skollag \(2010:800\) | Sveriges riksdag](#)
- [Diskrimineringslag \(2008:567\) | Sveriges riksdag](#)
- [Kränkande behandling, mobbning och diskriminering - Skolverket](#)
- [Åtgärder mot kränkande behandling - Skolverket](#)
- [Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda – Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling - Skolverket](#)
- [Barn och elevombudet – Broschyr med övergripande information om kränkande behandling](#)
- [Diskriminering inom skola och högskola | DO](#)
- [Aktiva åtgärder mot diskriminering i förskola och skola | DO](#)
- [Aktiva åtgärder – en checklista för skollagsreglerad verksamhet](#)
- [Råd och vägledning för ökad tillgänglighet | DO](#)

Stödmaterial för arbete inom området:

- [Undervisningsmaterial - Forum för levande historia](#)
- [Skolmaterial - Rädda Barnen](#)
- [Övningar och material för skolan | Friends](#)
- [Arbeta främjande och förebyggande mot mobbning | Friends](#)
- [Motverka rasism i skolan | Pedagog Stockholm](#)
- [RFSU:s metodbank för undervisning om sex, samtycke och relationer](#)
- [Skapa trygghet för lärande – om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling - Skolverket](#)

- [Filmer och annat material \(för unga\) | DO](#)
- [Lärarhandledning och övningar: barn och ungas trygghet på nätet – Plan International Sverige](#)
- [Undervisningsmaterial och övningar om hatretorik – Plan International Finland \(på svenska\)](#)
- [Lärarhandledning och övningar: global jämställdhet och våld – Plan international Sverige](#)
- [Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen | Skolforskningsinstitutet](#)
- [Kära pappa](#) (Youtubeklipp) Om mäns och pojkars våld mot kvinnor och flickor. För pedagoger och äldre elever
- [1000 kronorsloppet](#) (Youtubeklipp) Om privilegier. För pedagoger och äldre elever
- [Inget illa ment?](#) (Youtubeklipp) Om vardagsrasism. För pedagoger och äldre elever
- [Ingen får diskriminera dig i skolan](#) Affisch att sätta upp i skolan